

היציאה מן הכלטות

דולר ירוק, בנק אחר הציע למכור לנו המחאות בינלאומיות בערכות בנק אמריקאי שניהם יתחלקו בעמלה והם מבטיחים גם ריבית, שהיא בשליש נמוכה מהמקובל בשוקי הפיננסים הבינלאומיים. בקיצור, יש מי שמוכנים לקבל את הדולארים שלנו.

הבעיה היא שאנחנו לא מוכנים להסגיר אותם ליד אלה שעשו לנו אינפלציה של 1400%. הם מבקשים שנאמין להם, שהדולארים שלנו יהיו בטוחים אצלם. אם אי-אפשר לסמוך על השקל שאצלם, אז למה לתת להם דולארים שטרחנו לשמור לעת מצוא.

אבל, יש עיצה. ההנחה היא שאנחנו לא מאמינים לממשלת ישראל. לצערנו זה המצב, ואנחנו לא יחידים. אם אנחנו לא מאמינים, לא ניתן בידה, מרצוננו, את ממוננו, עליו שילמנו 50 ו-60 אחוזי מיסים ומהנטו קנינו, בדרך כלל, באורח חוקי, את הדולארים. נכון, לא טרחנו להחזירו לאוצר המדינה כשנתבקשנו, ובכן, לדולארים המוחזקים עלי-ידינו מתחת לכלטות יש ערך מוסף, ריבית, כשאפשר להלוותם. והיום אפשר לקבל ריבית של 10%.

עכשיו, כדי שידה של ממשלת ישראל לא תוכל לגעת בדולארים, אנחנו נציע עסקת-חבילה. אנחנו נביא קוד את הדולארים בקופת האוצר האמריקאי, תמורת אגרות-חוב ממשלתיות, בנהוג בארצות הברית. כל אגרה יהיה רשאי לקנות אג"ח של ממשלת ארצות הברית ישירות, מוסכן של ממשלת ארצות-הברית, שיפתח שלוחה בארץ. לא בנק ישראלי, לא שלוחה של בנק ישראלי, גם לא בנק שנשלט על-ידי בנק ישראלי. ממשלת ארצות-הברית, כמו

אומרים שיחליפו את השקל. מי אמר, שר האוצר יצחק מודעי, לא מיד. יש תוכנית. למה יחליפו, כי למחשבים קשה להסתדר עם כל כך הרבה אפסים. פעם בשש לירות אפשר היה לחיות חודש שלם. לקח 10 שנים ואפשר היה להתקיים בחמישים לירות. היום במיליון לירות אי-אפשר לגמור את החודש.

אני מקווה שאתם מבינים את הבעיה. נניח שנוריד מהמיליון כמה אפסים, כך שנסיעה באוטובוס תעלה שיכעה מיל. כרטיסיה של 10 נסיעות תעלה, נניח, שבע אגורות, ותיקון של הברז במטבח שבע לירות וזה כבר הרבה. כי שיכעה שקלים נקנה אופניים וכשיכעים סוסטוס וכשיכעה זווים מרצדס.

לכל השיטה החדשה יש יתרון, הוא תעזור למחשבים ואולי גם לאוצר המדינה. אם למשל, עבור כל שקל שיש לנו בבנק בתוכניות חיסכון, סנסיה, קרדיט-למנות וסתם כסף, נקבל לפי השער החדש 0.007 של מיל, ירויה האוצר 0.003 מיל על כל שקל ישן. ואם תעשו חשבון תראו שהאוצר גם עזר למחשבים וגם כיסה לנו 30% מערך כספנו.

ואם באותו חודש תהיה אינפלציה של 20%, נאבד עוד משהו, כמו שאיבדנו במניות הבנק איות. אבל הפעם זה יהיה על בסיס יותר רחב. וזה בהחלט יותר טוב מהדולאריזציה, כי, אז אנחנו לא צמודים לדולר, ואפשר להתחיל סיכוכ חדש של אינפלציה עם קודרת פתיחה יותר סימפטית. אתם תעשו לי לתת עזת חינוס לממשלת ישראל. כבר הוכרתי אותה בקצרה לפני כמה חודשים. עכשיו נפרט. הנושא: פת"ם כלטות. מה לעשות כדי שזנצה הוציאה את הדולארים היוקיים ממעמקי הכלטות, הכסתות, הכרים, הקירות והכספות. וכל זה מרצון, ששכרו בצידו. רק השבוע היו כמה הצעות. אחת אמרה שצריך לתת הטבה, נניח, בונוס של 15% על כל

שכל אזרח אמריקאי רשאי לקנות אג"ח או שטרי אוצר אמריקאים, כך גם אנחנו.

אומרים שיש מתחת לכלטות כמה מיליארדי דולארים. נניח שיש רק מיליארד אחד. גם זה הרבה. רגע, עוד לא סיימנו. על אגרות החוב משלמת ממשלת ארצות-הברית ריבית, נניח 10%. וכאן באה התרומה האמיתית שלנו לכלכלת ישראל. את הריבית שנקבל נתחייב להפקיד בבנק בארץ ונקבל תמורתה שקלים. בלי ניכוי מס.

הנה השגנו שני דברים: הדולארים מונחים במקום בטוח, התולעים והעכברים לא יאכלו אותם, הם נושאים ריבית, שאת תמורתה נקבל בשקלים (צריך לזכור שקודם לא קיבלו כלום) ולממשלת-ישראל יהיו עוד מאה מיליון דולר לשנה, ריבית על חשבון ממשלת ארצות-הברית המכונה ברצון לשלם את הריבית, אף כי בחשבון ארוך היא נהנית מהעובדה שאנחנו מחזיקים דולארים שלא עוברים.

אני מציע שאת הפרטים יעבד בנק ישראל, שמתנגד לעניין. בתור מתנגד הוא יוכל למצוא

מודעי קשה להסתדר עם הרבה אפסים

את האפשרויות הטובות, כדי שאנחנו לא ניפגע וגם האוצר ירוויח. ואם נכון מה שאומרים, שיש בארץ חמישה מיליארד דולר בכלטות, הנה נפתרו בעיות של עוד חצי מיליארד דולר שהממשלה תגבה כריבית, בתנאי, כמוכן, שהיא מוכנה לעיסקה.

ואני מבקש מהד"ר משה מנרלבאום, נגיד בנק ישראל, לא להפריע. אפילו בפולין הבינו את העניין ומאפשרים לכל אחד להחזיק דולארים ולקנות בתניות מיוחדות. העיקר דולארים, לא חשוב המקור, העיקר שיהיה ושיהיה הרבה, תארו לעצמכם גם מה אמרו אלה, שאנחנו עושים איתם עסקים, כשיתברר שהרזנות גדלו בכמה מיליארדים. לא בדיוק בידי הממשלה, אבל במקום בטוח.

חמרורים

מן הכלא לנשיאות

נחוג ♦ במאגוזה, בירת ניקראגוזה, יום הולדתו ה-39 של **דניאל אורטגה סאבררה**, מתאם (ראש) הוונט השלושה הסנדינטיים, השלטת במדינה מזה חמש שנים, מאז שהריחה את אנטסטיו סומוזה. אורטגה, שזכה שבוע לפני יום-הולדתו בשני-שליש הקולות בכחירות לנשיאות (ולאסיפה-המכוננת של 90 חברים), הוא בנו של סוחר, שהצטרף בגיל 15 למחתרת האנטי-רודניט וכאשר השתתף, בגיל 22, בשוד בנק, למימון המחתרת, נתפס ונכלא לשבע שנים.

מן הסיפרות לחבושים

נחוג ♦ בתל-אביב, יום-הולדתה ה-50 של **שולמית לפיד**, יו"ר אגודת הסופרים, משוררת שירי ילדים, שהתפרסמה בסיפרי ארץ-ישראל שלה, גיא אוני (ראשיתה של ראשי-פינה) וכחרס הנשבר (על זיפן עתיקות ירושלמי במאה ה-19), שהפך, לאחרונה, לרכימכר. לפיד, אשתו של העיתונאי (מעריב) ומנכ"ל רשות השידור ל"שעבר, טומי לפיד, היא ילידת תל-אביב, אם לשלושה (שתי בנות ובן) ששמה הולך לפנייה גם כעקרת-בית, שאחת מהצלחותיה הגדולות הן מידקחות-חבושים.

מן ההנרסה לרצח

נפטר ♦ לפי שמועה שאיננה ניתנת לאימות ודאי, בכנראה, מהתקדלכ, בגיל 43, **צברי אל-בנא**, ראש ארגון טרור קטן (150

סוסרת לפיד ובעלה שירי ילדים. סיפרי ארץ ישראל

200 חברים), שביצע במסעות יהודיים באירופה פיגועים. במיוחד במסעות יהודיים באירופה (וינה, פאריס, ברסל), מעשירצח (במיוחד בנציגי אש"ף, בנייהם עיצאם סרטאוו) וגם עזר מאחורי ההתנקשות בשגריר ישראל בלונדון, שלמה ארגוב, ששימשה עילה לממשלת בגיו בפלישתה ללבנון בקיץ '81. אל-בנא, הידוע יותר כאבר נידאל (על שם בנו, נידאל, שפירוש שמו הוא מאבק), הוא יליד יפו, שגדל בשכם, למד הנדסה בקאהיר ושימש חשמלאי (מאחר שלא סיים את לימודיו) בריאד. הוא היה מראשוני פת"ח, ונציגו כסוראן ועיאקא, אך פרש ממנו תוך התקפות על דרכו המתונה של יאסר ערפאת, כשהוא מאיים עליו ברצח.

מן התהילה לבגידה

נתפרסמה ♦ בניוירוק ביוגרפיה נ"ר ספת, גיבור או בוגד. על חייו של **אנרי פיליפ סטן**, המציב את הצרפתי ששמו יצא לתהילה ב-1916, מת עצר בוורודין את להסתערות הגרמנית על קווי הצרפתים, ושהיה לשימצה כראש המישטר משתף-הפעולה עם הנאצים במלחמת-העולם השנייה (מישטר ויש), פטן, שהיה לאחר ורודן לרמטכ"ל צרפת וזכה בתואר מרשל, היה בין המילחמות שריהמילחמה ושג"רירה הראשון של צרפת בספרד של פרנקו. בגיל 88 נרדן למוות על בגידתו (פסק-הדין הומר למא"סר עולם, ממנו ריצה רק שבע שנים, מאחר שנפטר בגיל 95). אחד הגילויים של הביוגרפיה החדשה: פטן התוודה לפני סוהריו כי עשה אהבה לארמונה בגיל 86. העולם הזה 2463

הלווה האידיאלי

הגיעו להסדר עם הבנקים". כך אמר הקריין ברדיו. מי שהגיע הם העיריות, שחלקן שבת בסוף השבוע שעבר וכיום ראשון. העובדים לא קיבלו את שכרם. משום שקופת העירייה ריקה. והנה הגיעו הבנקים. מילאו את הקופה והכל מסתדר. יש לי כמה דברים לומר על עניין זה של יחסי הבנקים עם העיריות. בשבוע שעבר פירסם בנק-ישראל מסימך מעניין. אני אמוץ מלהיכנס לפרטים. אחר הממצאים נמיסוך הוא, שחלקן של העיריות ומסדות הציבור בסך כל האשראי החופשי במשק הוכפל בשנים האחרונות, ואילו חלקם של העסקים והתעשיות ירד.

הלכתי לברר מדוע גדל חלקן של העיריות בעוגת האשראי, ולמה הן בנקים נחסים להלוות להן. למי מלווים

במילים אחרות, הדולר יהיה שווה כל יום רק חלק קטן של האחוזה יותר ובסך הכל במשך החודש של הפיחות יהיה 10%, אז גם פתים זה לא עניין.

בפק"ם ובפת"סים משלמים פחות, הרבה פחות מהמרד החוזי. אבל, יש בעיה נוספת גם למרד לא כראי להצמיד לזמן קצר. ומה שלק תעשו. העמלות של הבנקים יאכלו כל חלקה טובה. יש לנו בעיה, גם לאנשי עסקים ובעלי מסעלים שעד לאחרונה נהנו מהתמסס והיכו את המרד. נצטרך להמתין בסבלנות לרצמבר.

סבלנות

אני לא ממנה, אבל כדי שלא אשכה, הרי לפניכם מה שאמר לי לקוח מצוי של בנק, כל בנק אפסרי. הוא מציע לבנקים להעמיד לרשות הלקוחות מידע חיוני כוז הלשון: לקוח יקר (או נכבד, בנייהם אחרת) עם היכנסך לבנק, חוייב חשבונך בארבע מאות שקל. החמצן שאתה נושם סופק לך כשורת חינוס על-ידי הבנק.

כל זה בא להסביר לכם, שכראי לכם להימנע ככל האפשר מלכווא בשערי הבנק. מתברר, שכל לקוח של בנק, "משאיר" בבנק לפחות 400 שקל, ולא חשוב מה הוא עושה שם. אני מציע לכם להימנע מלכווא בשערי בנקים פעמיים בשבוע והרי לכם כרטיס קולנוע של יום ראשון ועוד גשאר משהו.

זה מזכיר לי את מבול התוכניות הדולאריהת החדשות והמחודשות של הבנקים, בעידוד האוצר, המבקשים שתגלגלו את כספכם לקופת הבנק לתקופת של שלשה שנים וחמש שנים כדי ליהנות מהחדש הודשית צמודה לדולר. צמוד דולר זה דבר טוב. מה שלא נראה לי הוא שצריך לסגור כסף טוב לתקופה ארוכה, כשאתה לא יודע מה יהיה בשבוע הבא.

אני יודע, יש קושי. כמה בכל זאת כראי להשקיע כדי להבטיח את החסכונות, שאיבדו מערכם כמחצית במקרה של המניות הבנקאיות שבהסדר, וכגודל עליית המרד בסתם חודש רגיל (החדש '28). אני מצטרף לומר שהמעט שהיה עוד כראי גם זה הולך לעולמו החדש. אם, וזה שוב אם גדול, יסתתרו את השקל או